

PUBLIC ACCESS 2009 : 12

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- mediepolitik, yttrandefrihet och teknik -

4 december 2009

www.publicaccess.se

ledare

En vilsen opposition i mediepolitiken

Det är nästan omvända världen just nu. Den rödgröna oppositionen vill till skillnad mot alliansen ha mer sponsring i SVT – och Leif Pagrotsky kan t.o.m. tänka sig sponsring av Sveriges Radio. Vi väntar nu bara på att oppositionen vill införa även reklam i public service i syfte att kunna bredda underhållningen och köpa in sport vad det än månde kosta. Socialdemokraterna har aldrig varit pålitliga ifråga om public service. Under åren med Olof Palme och framåt var det flera inom partiet som fick slåss med näbbar och klor för att försvara SVT mot den betongfalang som ville ha reklam åtminstone i TV2. En av segrarna i den striden var Bengt Göransson och en förlorare var just Palme.

Det var ett stort parti och det fanns förstås många kloka personer som begrep värdet i en reklamfri television. Idag är partiet mindre och har tydligen inte kunnat annat än låta en okunnig och visionslös politiker som Pagrotsky vara talesman i kultur- och mediefrågor.

Det nya public serviceavtalet är en ganska trist produkt, som dock försvarar public serviceidén väl. Det saknas dock mycket viktiga detaljer att åtgärda i public servicepolitiken. Svensk public service är dock fortfarande bland de bästa i världen. Vi får vara mycket tacksamma för att det var just Alliansen med Lena Adelsohn Liljeroth i spetsen och inte en vilsen opposition ledd av Leif Pagrotsky med sin trasiga kompass som fick försvara public service denna gång. Den nyligen avslutade partikongressen (s) visade också att största partiet fortfarande inte har något att tillföra mediepolitiken. Det blir därför en ännu större utmaning för kulturministern. Det är dags att sluta förvalta det bräckliga mediepolitiska arvet efter socialdemokraternas långa regim och istället modernisera och stödja strukturerna inför 2010-talet; för samtliga tre sektorer för radio och tv. Samtidigt måste presstödet, som är ett partistöd, avskaffas helt.

Reklamradions bleka ansikte

Den officiella reklamradion som i stort sett består av två nätverk – MTG och SBS – går inte så bra ekonomiskt och kämpar nu för att bli av med de höga koncessionsavgifterna till staten (*se notis under Radio*). Men saken är inte så enkel som det framställs i medierna och som politikerna kanske har fått för sig. Sanningen är ju den att reklamradio är på väg utför i många länder jämförbara med Sverige. Men varför stoppar politiker och journalister sina huvuden i sanden istället för att erkänna att marknaden för radioreklam urholkas av det 30-tal privat drivna kommersiella närradiostationer. Dessa får sända på FM-bandet utan att betala koncessionsavgifter. Om inte svenska staten begriper vad som döljer sig bakom täckmanteln "ideell förening" så kommer nog EU:s konkurrensmyndighet att begripa.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**

Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**, Teknik & Distribution: **Ideosphere**

Redaktionen: news@publicaccess.se 0733-249750

Om abonnemang och annat: <http://www.publicaccess.se>

radio och television

Brittisk regeringsattack mot Murdoch

Handelsminister Lord Mandelson har anklagat News Corporation för att hålla ett järngrepp över betal-tv och varnade för att bolaget tänker importera högerextrem journalistik à la Fox News till Storbritannien. Mandelsons utspel kommer samtidigt som Rupert Murdoch står inför en växande konflikt med den australiska regeringen ifråga om en kontroversiell skatteflykt som skedde när News Corp flyttade sitt huvudkontor till USA. Skattemyndigheterna menar att Murdochs åtgärder felaktigt berövade Australien, Storbritannien och USA miljarder dollar i skatter på kapitalinkomster.

Mandelson kritiserar också den kampanj som gemensamt förs av Tories och News Corp för att skrota

mediemyndigheten Ofcom. De finns de inom den kommersiella sektorn som tror att framtiden för brittiska medier bäst betjänas av att man begränsar mediemyndighetens roll. *They take this view because they want to commandeer more space and income for themselves and because they want to maintain their iron grip on pay-TV, a market in which many viewers feel they are paying more than they should for their music and sport. They also want to erode the commitment to impartiality. In other words, to fill British airwaves with more Fox-style news*, sade Mandelson i parlamentet. Han säger att regeringen kommer att bekämpa News Corporations världssyn som innebär att enbart profiten skall vara drivkraften för radio/tv och journalistik.

Oppositionsledaren David Cameron har i ett tal i somras sagt att en konservativ regering kommer att Ofcom "as we know it will cease to exist". Senare har James Murdoch, vd för News Corp i Europa och Asien, anklagat Ofcom för att lägga en "förvånansvärd" regulativ tung börda på Sky. För tio sedan kritiserade hans far Rupert den "smala elit" som kon-

trollerade brittisk radio och tv. Mandelson menar dock att *Ofcom represents an important means of securing media standards, securing strong public service content and securing investment in the future infrastructure of the digital economy. Ofcom should be strengthened, not emasculated.* (MediaGuardian).

BBC-chefen tror på ett mindre företag efter 2012

BBC:s generaldirektör Mark Thompson förutser att public servicebolaget kommer att bli "mindre" i när alla radio- och tv-företag blir digitala 2012. BBC webbplats kommer sannolikt att skäras ned. Thomson menar att de skulle bli ett "big black cultural hole" om BBC försvann, men han bekräftar att företaget måste förändras. BBC måste fokusera på att tillhandahålla originalinnehåll och prioriterade områden som kvalitetsjournalistik, kultur, drama och barnprogram. Ett mer fokuserat BBC kommer att leverera bättre kvalitet med större värde. *It may point to a BBC which is smaller in some respects, but no less confident, a BBC which is even more capable of keeping that idea of public space alive and populated with wonderful things*, säger Thompson.

Han anser att BBC webbplats, som har bl.a. nyheter på 32 språk, kan komma att skäras ned. *This is great valuable news about the world which can be used by the public here and around the world.... I believe in that*, säger Thompson som understryker vikten av en tjänst som är helt gratis. Men han tillägger: måste den vara så här stor, kan vi fokusera mer, kan vi vara säkra på att allt på webbplatsen verkligen främjar BBC:s uppdrag i allmänhetens tjänst? Det är en av de saker vi tittar närmare på. (AFP)

Riksdagen klubbade public servicepropositionen.

Oppositionen ville ha mer sponsring

Riksdagen har nu antagit regeringen förslag om public serviceverksamheten 2010-2013. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet enades om ett gemensamt motförslag där de ville "värna Public service-bolagens ekonomiska förutsättningar, oberoende och framtid som breda, folkliga och seriösa radio- och TV-kanaler".

Leif Pagrotsky (s) säger att det är olyckligt att de borgerliga har brutit det samförstånd över blockgränsen som funnits kring public service och att det rödgröna blocket vill ge bolagen ökad frihet och mindre detaljstyrning. *Vi vill att SVT och SR - också i praktiken - ska vara breda TV- och radiokanaler i folkets tjänst.* Det rödgröna blocket vill bland annat att SVT ska ha möjlighet att finansiera stora sport- och underhållningsprogram samt kultur genom sponsring. Pagrotsky kan också tänka sig sponsring i Sveriges Radio. Susanne Eberstein stödde som enda socialdemokrat regeringens förslag om direkt sponsring, som innebär att SVT får låta sponsra högst 20 program per år. Regeringen vill smalna av public serviceuppgiften och bedömer inte att det inte är nödvändigt att i sändningstillståndet definiera "underhållning" som en del av programutbudet. Vi som vill ha bredast möjliga public service motsätter oss givetvis den typen av begränsningar och vill ha en bred definition av uppgiften, säger Miljöpartiets kulturtalare Esabelle Dingizian.

Det nya public serviceavtalet innebär inga större förändringar från det nuvarande avtalet än några detaljfrågor som detta nyhetsbrev tidigare har noterat.

Public service mörkar chefslöner

Brittiska medier har den senaste tiden frossat i alla konstiga utlägg som BBC-cheferna gjort. T.ex. har vd:n Mark Thompson krävt ersättning för parkeringskvitton värda mindre än en tia. Anledningen till att man nu går ut offentligt med löneuppgifterna för de 107 högsta cheferna är att man vill visa sig som "landets mest transparenta företag". I bakgrunden lurar ett hot från en ev. Tory-regering att ingen BBC-anställd ska få tjäna mer än de dryga 2,2 milj kr som premiärministern får. Den nya redovisningen visade att hela 37 BBC-chefer tjänar mer än premiärminister Gordon Brown. Mark Thompson tjänar exempelvis runt 9,5 milj kr.

Svenska public serviceföretag brukar ofta ta efter sin förebild BBC. Men varken SVT, SR eller UR har några planer på att följa i britternas fotspår i den här frågan. *Nej, det har vi inte. Vi följer den praxis som finns i svenskt näringsliv. Det innebär att vi redovisar lönerna för vd och vice vd. Om till exempel avdelnings-*

cheferna sedan vill redovisa sina löner så är de fria att göra det, säger Bengt Arwén, presschef på SR. SR:s vd Mats Svegfors har 2 miljoner om året. SVT:s vd Eva Hamilton slår Svegfors med ett par tusenlappar. Hon hade förra året lön och andra ersättningar på 2.135.068 vilket motsvarar knappt 178.000 i månaden. Dessutom avsattes pensionspremier på 614.988 kr för hennes räkning. Inte heller på SVT har man några avsikter att redovisa mer än det man gör idag. Fotnot: Statsminister Fredrik Reinfeldts lön är 135.000 kr i månaden. (E24.se)

Amerikansk världsradio/tv når allt fler

Amerikanska propagandasändningar nådde en stor internationell publik under 2009 trots den försämrade pressfriheten i en del länder meddelar *Broadcasting Board of Governors*. BBG ansvarar för Voice of America, Radio Free Asia, Radio Free Europe/Radio Liberty och Radio & TV Martí, Alhurra och Radio Sawa. Publiken var mer än 171 miljoner vilket är en 70 procent ökning sedan 2002. Den största publikandelen har man i Irak (72 %), Rwanda (72), Kosovo (64), Afghanistan (56) och Haiti (50). Flest lyssnar och tittare har man i Nigeria (22 miljoner), Indonesien (16), Iran (14.5), and Iraq (11.7). Publiken ökar starkt i Egypten. Den totala publiksiffran bör vara större, men i vissa länder är det omöjligt att mäta publiken eftersom tittande och lyssnandet på utlandet kan vara förbjudet. Exempel är Somalia, Nordkorea, Tibet och Xinjiang Uyghur autonoma region i Kina.

BBG har ökat tv-utbudet, ökat sin lokala närvaro med FM-stationer och maximerat innehållet på internet liksom sociala medier. Radiopubliken minskar på en del marknader beroende på lokal konkurrens på FM-bandet och den ökande populariteten för satellit-tv. Största internetpubliken finns i Irak, Oman, Kosovo, Marocko och Förenade Arabemiraten.

President Barack Obama har nu utsett en tidigare nära medarbetare till sin föregångare George Bush som chef för BBG. Dana Perino,

är den första republikanska kvinna som arbetat som pressekreterare i Vita Huset. Som ordförande har Obama utsett Walter Isaacson, ordförande för Aspen Institute leadership group och tidigare CNN-chef. De nominerade måste godkännas av senaten.

Spansk public servicechef avgår

Ordförande och chefen för RTVE Luis Fernandez har avgått av personliga skäl. Han avvisar tanken på att detta har att göra med den kontroversiella regeringsbeslutet att slopa reklamerna på de två public servicekanalerna. Fernandez' efterträdare blir den 81-årige tidigare försvarsministern Alberto Oliart enligt en överenskommelse mellan socialisterna och det största oppositionspartiet Partido Popular. Valet av Oliart ifrågasätts särskilt som han offentligt sagt att han inte vet någonting om tv. Hans ålder är också ifrågasatt eftersom RTVE 2007 introducerade en omstruktureringsplan för att göra sig av med nästan 4.000 anställda tvingade alla som var äldre än 52 förtidspensionera sig. (AFP)

television

Kunskapskanalen nu på riktigt

UR har ett tydligt uppdrag att försvara bildning och utbildning i etern. Tillsammans med SVT lanserar UR under 2010 en sådan Kunskapskanal, säger Utbildningsradions nye vd Erik Fichtelius. Vi bygger ut det som finns idag till en kanal som sänder från morgon till sen kväll, sju dagar i veckan. Politikutbudet kombineras med utbildningsprogram, dokumentärer, föreläsningar, debatter, seminarier och författarporträtt. På det sättet får vi en höghaltig *Kunskapskanal* som kan erbjuda ett alternativ och visa på en annan möjlig väg i tv-världen. Fichtelius är övertygad om att detta inte bara kan bli en innehållsrik kanal, den har också potential att nå stora tittargrupper, bara man vågar tro på idén och törs stå för att ge intellektuellt tuggmotstånd. Kunskapskanalen, som idag delar kanalutrymmet med Barnkanalen, tar nästa år över SVT24:s kanalplats. Den nylanserade kanalen

kommer att sända dagligen 0900-01.00. I ett block vardagar 0930-1600 sänds SVT Forum (dagens 24direkt från riksdag och europaparlament).

UR:s stora satsningar kommer att sändas först i Kunskapskanalen. Nya program i Kunskapskanalen blir bl.a. *En bok en författare varje dag!* Intervju i 30 min med författare till en fackbok - svensk - men också utländska. 200 intervjuer nästa år varje vardag med sändning 1900, 0000 och nästa dag 0900. *UR Samtiden* sänds 16-19 vardagar och 12-16 lördag och söndag med föreläsningar, debatter, seminarier m.m. från universitet, högskolor, folkbildning och ideella organisationer. UR har skrivit avtal med Apple om att lägga ut föreläsningarna på Internet via iTunesU. (Läs även om UR:s nya ledning under Allmänt/personnytt).

Fortsatt osäkert för tv på svenska - Morgon tv i FST5 ifrågasätts

Public servicebolaget Yle måste göra stora besparingar. Mikaela Nylander, som är representant för Svenska folkpartiet i Rundradions förvaltningsråd, säger att inga färdiga sparplaner presenterats. Framtiden för FST5 diskuteras inte heller i rådet. *Vi gick bara genom de försämrade ekonomiska ramarna som beror på att den planerade höjningen av tv-avgiften blir bara tre procent mot föreslagna sex procent. Från 2012 införs medieavgiften, men ingen vet hur hög den blir. Nedskärningar är under alla omständigheter nödvändiga.* Hon nämner sparåtgärder som en minskning av antalet kanaler närmast Teema och FST5. På ett möte 8 december ska förvaltningsrådet ge spardirektiv till styrelsen. *Men eftersom det är klart att sparåtgärderna också drabbar den svenska verksamheten så bör vi nu föra en bred debatt om vad public service på svenska innebär. Vad är viktigast och vad kan vi undvåra? Oberoende av om FST5 består eller om de svenska programmen ympas in i andra kanaler så måste vi nu prioritera.* Nylander säger att utgångspunkten är att heltäckande public service också ska finnas på svenska. *Allting annat är uteslutet. Detta kan bäst förverkligas i en egen kanal, men också i andra kanaler. Om FST5 läggs ner så ska finlandssvenskarna ändå ha tv-program på bästa sändningstid, primetime.*

Morgon-tv ska snart inleda sina sändningar, hur viktigt är det? Det är kanske lite olyckligt att FST5 startar upp en ny verksamhet samtidigt som omfattande nedskärningar står för dörren. Mina finska kolleger i förvaltningsrådet höjer på ögonbrynen när de hör om satsningen på morgon-tv. Även om fonder och stiftelser står för en stor del av utgifterna så ser det här lite konstigt ut. (Hufvudstadsbladet)

Svenska Yles direktör Annika Nyberg Frankenhaeuser bemöter kritiken mot att privata krafter är med och finansierar det nya morgon-tv-programmet Min Morgon. *En av orsakerna till att Yle vill medverka till att upprätthålla en medieindustri i Finland utanför de stora, etablerade mediebolagen är att det breddar det kreativa rummet*, säger hon. Bland andra MTV3:s vd Pekka Karhuvaara har riktat kritik mot att privata krafter deltar i finansieringen av Min Morgon. Han har noterat att Yle nog har råd med att köpa in dyra amerikanska serier, men inte med att upprätthålla public service. Min morgon startar på FST5 11 januari. (Svenska Yle)

Om den svenska kanalen FST5 läggs ner, kan inte Annika Nyberg Frankenhaeuser eller någon annan säga var de svenska programmen landar. *Det är inte så enkelt att man kan säga att det blir på TV2 eller*

Teema. Vi kan stå inför en helt ny uppbyggnad av kanalerna.

Yle ska under de tre följande

åren spara in 31 miljoner. FST:s andel har beräknats till cirka 2 miljoner. Hur mycket Yle sparar på att lägga ner en tv-kanal, kan Nyberg Frankenhaeuser inte svara på. Inbesparingarna på matris- och distributionskostnader för hela bolaget ska i alla fall uppgå till 11 miljoner per år. *Om vi inte går ner till tre kanaler måste vi göra hela inbesparingen på innehållet. Vi accepterar hellre det faktum att vi inte kan erbjuda flera kanaler än att vi måste tänja på kvaliteten.* Nyberg Frankenhaeuser räknar med att FST:s utbud om tre år är det samma som nu, minus importerat internationellt material. *Vi ska ha kvar den egna finlandssvenska produktionen och importerad nordisk produk-*

tion. Det internationella materialet är vi beredda att ge avkall på, det är dessutom inte så mycket.

Kritiken på finlandssvenskt håll mot svenska Yles program är inte okänd för Nyberg Frankenhaeuser. Det dåliga språket både i radio och tv påtalas ständigt. Liksom att alla program inte håller lika hög professionell nivå som på finska sidan. *Vi har länge haft ett intimt samarbete med Sveriges Radio och en utökning har diskuterats. Vi utnyttjar ju deras korrespondentnät. Det är ett sätt att visa hur svenska talas i Sverige. När vårt språk utarmas och förfinskas så är det utmärkt med influenser från Sverige.* Hon avfärdar diskussionen om att de finlandssvenska fonderna skulle sponsora FST. *Det är omöjligt med nuvarande lagstiftning. Vi får inte ta emot sponsoring. Reklam är heller inte tillåtet i några som helst sammanhang.* (Hufvudstadsbladet)

Lägg ned hela finska TV2

Yle vill minska antalet tevekanaler från fyra till tre för att få ekonomin att gå ihop. Problemet kan inte lösas genom att lägga ned FST5. Frågan är om Yles vd Mikael Jungner vågar lägga ned TV2 i stället, frågar sig medieforskaren Lars Lundsten i Hufvudstadsbladet. Jungners och hela Yles grundläggande problem handlar om legitimitet. Utan legitimitet inga pengar. Politikerna måste tro att Yle är nyttigt och samtidigt måste Yle vinna tittarnas hjärtan. Nyttan mäts i bästa fall enligt kriterierna för public service.

Flaggskeppet TV1 gör väl ifrån sig. Kanalen har en stenfot av tämligen seriösa program i bästa public serviceanda. Enligt Finnpanel tävlar TV1 och kommersiella MTV3 om positionen som Finlands populäraste tevekanal. TV1 är en klassisk och lite gammaldags huvudkanal för ett nordiskt public servicebolag. En nationell kanal för kultur, journalistik och underhållning. Frågan är varför Yle skall ha två finska tevekanaler med blandad kompott frågar sig Lundsten. På 1960-talet var det motiverat med skilda kanaler för TV1 och TV2. För då fanns inga andra. Nu är etern full med finska kanaler som kör sport, amerikanska serier och finska adaptioner av utländska programkoncept: MTV3, Fyran, Sub, Jim, Liv och allt vad de heter. Yle kunde spola alla amerikanska serier, alla finska reality-adaptioner, all finsk buskis-

underhållning och alla dyra sportevenemang. Ta de bästa journalistiska och kulturella bitarna av nuvarande TV1 och foga till barnprogram och annat gediget från nuvarande TV2. Då räcker materialet precis för en högklassig och populär kanal på finska. Finnarnas egen motsvarighet till FST5. Men vågar Jungner? (Hufvudstadsbladet)

Yle når effektivt sin publik

Rundradion når sin publik bättre än förut enligt undersökning av Taloustutikmus. Åtta av tio finländare följer med Yle:s program dagligen och tre av fyra följer med Yle:s nyheter. Svenska Yle når 93 procent av finlandssvenskarna varje vecka. Yle når varje vecka 98 procent av finländarna. Personer i åldern 60 år och uppåt är nöjdast med Yles utbud medan populariteten bland dem under 30 har minskat. 68 procent ansåg att tv-avgiften rätt väl motsvarar vad man får ut av programmen. De nöjdaste var personer över 45 år. Andelen nöjda har ökat med 9 procentenheter sedan motsvarande utredning för ett år sedan. (Svenska Yle)

Fakta om Svenska YLE:

Den del av public service verksamheten som sker på svenska är organiserad inom ramen för Svenska YLE. Svenska YLE producerar radioprogram för två radiokanaler, Radio Vega och ungdomskanalen Radio X3M, och tv-program som sänds på FST5. Det svenska utbudet riktar sig i första hand till finlandssvenskar, men når också många andra som förstår svenska. Då en stor del av FST5:s programutbud är textat till finska är det möjligt att via tv också nå en enspråkigt finsk publik. Radio Vega och FST5 är baskanaler med ett heltäckande och mångsidigt programutbud. Vid mätningar gjorda av oberoende instanser har FST5 visat sig vara den mest mångsidiga tv-kanalen i Finland. Vid Svenska YLE arbetar ca 480 fast- eller visstidsanställda personer, av dem är en övervägande majoritet journalister och andra programmedarbetare.

År 2005 sände FST5 ca 2000 timmar program! Det innebär mera finlandssvenska program, men också ett större utbud av det bästa från Norden och Europa och lån från YLE:s finska utbud, försett med svensk text. Kanalen är idag också YLE:s huvudkanal för nordiska program. YLE:s övriga tre tv-kanaler, som alla sänder på finska, är TV1, TV2 och YLE Teema.

Nyheter utan våld i ny kanal

Tv-kanalen Suomi TV som börjar sända mot slutet av året kommer också att producera egna tv-nyheter. Kanalen, som betonar familjevärderingar, uppger att man i nyheterna ska

satsa på ett bildutbud som är fritt från våld. Däremot är det ännu inte klart hur stor redaktionen ska vara, hur långa sändningarna kommer att bli eller när de ska sändas. (FNB)

Region Hovedstaden – en digital Öppen Kanal

1 november startade den nya marksända digitala kanalen för Köpenhamn med omnejd; Region Hovedstaden. Det blir emellertid trångt i etern eftersom hela 59 sändningstillstånd måste dela på det tillgängliga utrymmet om 20 tim/dygn (21-17). Av detta utrymme går tre timmar/dygn till rikstäckande s.k. idébaserad tv och resten för lokala "gräsrotstillstånd". Tvnyt.com har studerat sändningsplanen närmare och konstaterar att de flesta organisationer i regionen får endast två timmar per vecka. Mediemyndigheten har dock lyckats åstadkomma en fördelning som brett representerar danskt organisationsliv och inte låter något intresse få för stort utrymme på bekostnad av andra. Det fanns annars farhågor för att evangelister och andra religiösa aktörer skulle tillskansa sig mycket utrymme.

Det största nytillskottet i Region Hovedstaden blir *KRL-TV/TV-Hovedstaden*, som ersätter hittillsvarande kabel-tv-stationen TV-Ishøj (som funnits sedan 1975) och nu kommer att sända kommunal information från alla kommuner i regionen. (KRL-TV = Kommunal og Regional Lokal-TV). Stationen har fått 6 tim/vecka, tre gånger mer sändningstid än andra och på bästa tid; vardagar 0800-0830 och 2100-2130. Mer info: www.tv-hovedstaden.dk

Bland övriga sändningstillstånd kan nämnas en av de äldsta etersända lokal-tv-stationerna *Københavns Kristne Radio/TV* (KKR/TV) som nu firar 25-årsjubileum. Vidare *Københavns Kunst TV*, den ryskspråkiga *Kulturkanalen CORSEG*. Bland andra gamla trotjänare finns *Bispebjerg Lokal-TV*, *TV-Bella*, *Christiania TV* och *Vesterbro Lokal-TV* (VLTV) är inblandad i två av sändningstillstånden (TV Vores By & Ældre-TV), som dyker upp i landstäckande utrymmet. *TV-Glad* för och av förståndshandikappade, som nu firar 10 år, fortsätter i Region Hovedstaden. TV-Glad sänder också i Region Sjælland och Region Syd.

Bakom *Valby Lokal-TV* står Karsten Madsen, som tidigare varit redaktör på många tidningar (bl.a. Berlingske Tidende, och Bornholms Tidende) och har i många år suttit i DR:s styrelse som representant för Venstre. *TV Europa* har fokus på EU. Bakom "LO-TV". gömmer sig tillståndet "Station Øresund" för Kommunikationscentret, men man tyd-

liggörs nu som fackföreningsrörelsens tv. Helt nya är musikkanaler *är Copenhagen Underground TV och Jazz TV*.

HTV-Kanal 56 har i många år varit en av huvudaktörerna bakom lokal-tv i Helsingör. Nu när staden mist sin egen tv-frekvens och därmed fått långt färre sändningstimmar har man löst problemet genom att kassören på HTV-Kanal 56 har fått ett eget tillstånd *TV3000*. Därmed har de dessa två tillstånd tillsammans 4 veckotimmar. Några organisationer berör utsatta grupper. *TV Marineret* säger sig vara språkrör för *mennesker som har valgt at søge væk fra mainstreamen i Danmark, og dels give opmærksomhed omkring socialt "svagt" stillevet i København*. Kofoeds Skole har fått sändningstillstånd för *TV-Udsat*, där man vill producera tv från "Under-Danmark". En annan är *TV-Gaderummet*.

Från Fredriksberg Mediecenter sänds *Fredriksberg Senior-TV, Miljø-TV, Företags-tv-kanalen Television CPH och Københavns UngdomsTV*. Från Nørrebro sänder *Nørrebro TV*. *KAOS TV* blev en av de stora vinnarna då personer involverade också fick hela tre skilda tillstånd för landstäckande sändningar med *Klimat-TV, NGO-TV och UGM-TV*. Kanal København-chefen Jimmy Rehak ligger bakom tillståndet för *Kanal 1*, som också fått tid i det landstäckande nätet under namnet Lux 1.

Fjord TV har tidigare haft sändningstid nästan dygnet runt i kommunerna Halsnæs, Gribskov och Frederikssund. Detta är slut nu, men *Fjord TV* har fått tre skilda tillstånd om 2 tim och kan sända sex timmar per vecka i Region Hovedstaden. *Kanal Roskilde* har klarat ut ett liknande problem genom att ha fått tillstånd både i Region Hovedstaden och Region Sjælland. Det statliga stödet gäller varje tillstånd så för *Kanal Roskilde* innebär det dubbla stödet. En rad sändningstillstånd i hittillsvarande Kanal København fortsätter sitt samarbete med Mediehuset København bl.a. *U-lands TV, TV Glad-saxe, TV-Salam, TV-Mosaik, TV-Fredriksberg, Whiskybæltets TV, Kanal 1, TV-Strandparken och TV-Østerbro*. Avsikten är att Kanal København skall relanseras under namnet Kanal Hovedstaden. Tillsammans har man 19 veckotimmar i det digitala utrymmet. Ny är *Ørestad TV*, som har anknäring till KUA, Københavns Universitet på Amager, som fokuserar på utbildning och företag. Bland invandrarorganisationer finns det redan etablerade pakistanska *TV-Link* och Qausar Amins *Kvinder I Fokus-TV*. *Kurdan*, den kurdiska redaktionen på Nørrebro

TV, har nu fått sitt eget sändningstillstånd. *Qaran TV och TV Salam* är somalisk tv.

Bland förkunnelsekanalerna förutom KKR-TV finns Helsingørsbaserade *More 2 Life TV*, som fått tillstånd även i Region Sjælland og i Region Nordjylland. Vidare *Airport TV*, med rötter i Pingstkyrkan (Amager). Värst är tv-predikanten Erling Ilsøe och Nordisk TV Mission, som totalt har 16 tillstånd i alla regioner genom DKNET-TV och Glory TV. I Region Hovedstaden har man *DKNET-TV Hillerød*, som utlovar "senior-tv".

Den digitala kanalen för Region Hovedstaden kommer att ersätta Kanal København när de analoga sändningarna upphör på UHF. En del lokal-tv-stationer fortsätter inte och stänger bl.a. *IPTV*, som har stått för de fräcka nattprogrammen på Kanal København, ungdomsstationen *TV Kurt* och den autonoma *Ung TV*. Några som slutar med lokal-tv, men fortsätter med landstäckande idébaserad tv är *Canal Africa, TV-TV* (f.d. TV Stop) och *MOVE TV*.

Fakta: Region Hovedstaden är en av Danmarks fem storregioner som bildas 2007. Här finns 1,6 miljoner invånare fördelade på 29 kommuner inklusive Bornholm. Regionerna motsvarar i stort TV2 åtta regionala områden med det nyhetsfönster som sänds (utan reklam) 20-21 i kanalen. I regionen används kanal 4 i första kanalknippet (Mux1), som delas med bl.a. DR och TV2 och är avgiftsfri.

Svensk tv i Danmark textas på danska

Sedan Danmark gick över till digital-tv 1 november har tittare som saknar kabel- och bredbands-tv inte kunnat se SVT. Men för dem som fortfarande har kvar de svenska kanalerna har situationen blivit bättre än någonsin. Uppemot 40 timmar svensk tv i veckan textas nu till danska. Samma sak gäller för en norsk och två tyska public service-kanaler. *Det här är länder som har stor betydelse för oss, men vi har inte så lätt att förstå varandras språk längre. Undertexter hjälper till med det*, säger Jacob Hedebrink på upphovsrättsorganisationen Copydan. Tillsammans med kabel-tv-distributören You See och Forenede Danske Antenneanlæg står Copydans avdelning Verdens TV bakom den ideella satsningen, som bara kostar ett enskilt hushåll en krona i månaden. Programmen som ska textas är i första hand kanalernas egenproduktioner inom kultur, samhällsfrågor, vetenskap och ekonomi. *Danskar vet allt om amerikanska förhållanden, men det är många som inte vet vem som är statsminister i Sverige. Men egentligen bety-*

*der de länder som ligger nära mer för oss,
säger Hedebrink till Nytt från Öresund.*

Nu är även Norge digitaliserat

1 december släcktes de analoga sändarna i Troms och Finnmark fylke i Nordnorge och därmed är tv i hela landet digitaliserat. Därmed är en lång resa som startade i Rogaland 2007 för ägarna av det marksända digitalnätet; NRK, TV 2 og Telenor som tillsammans driver sändarbolaget Ntv (Norges televisjon). Marknätet når nu 98 % av fastboende hushåll och 87 % av fritidshusen. Ntv:s två kunder är NRK samt RiksTV, som liksom Boxer i Sverige säljer betal-tv i nätet. RiksTV har 430.000 kunder, men av dessa nöjer sig 220.000 med gratisutbudet från NRK och TV2. Situationen kan ändras nästa år när TV2 tänker börja ta betalt för sina kanaler.

RiksTV var först med att erbjuda sina kunder att sätta samman sina egna kanalpaket för NEK 20-40 per kanal. Efter en månad med fritt val konstaterar RiksTV att TV2 väljs i särklass mest med TVNorge på andraplats. För TV2 är detta goda nyheter inför omläggning nästa år från gratiskanal till betalkanal. I genomsnitt köper kunden 2,1 kanaler. (Kampanje)

Fakta: RiksTV erbjuder 15 tv-kanaler i sitt betal-tv paket. Frikanalen och Lokal-tv får man gratis via programkortet (engångsavgift NEK 120), medan de fyra NRK-kanalerna är helt gratis i digitala marknätet.

Utrop TV

- Norges första mångkulturella tv-kanal

Det fanns tidigare en minoritetsspråkig radio, Radio Tellus, som sände på skilda språk men den fick läggas ned efter 20 år i etern. *Med TV-kanalen vår, tenker vi helt nytt*, säger redaktör Majoran Vivekananthan. Vi skall göra TV på norska för minoritetsgrupper. På så vis är vi ett pionjärprojekt. Han säger att de diskussioner som invandrare har mellan sig är relevanta för hela samhället och sänder man på norska kan fler delta. Han menar att det blir en slags läroprocess för att våga tala norska i tv. Utrop TV kommer att i januari börja sända en timme i veckan på den rikstäckande Frikanalen.

Vivekananthan hoppas att myndigheterna ser nyttan av detta och att man får offentligt stöd för tv-produktion. Nu sker en del av arbetet

med frivilliga krafter. Utrop TV har som ångsiktigt mål att skapa en egen internationell kanal med bas i Norge. Vi kommer att ha ett varierat utbud. Gärna film från syd, världsmusik, diskussioner och nyheter från det mångkulturella Norge säger Vivekananthan. (Dagsavisen) <http://utrop.no/>

Frikanalens grundare slutar

Finn H. Andreassen har meddelat att han lämnar chefsjobbet i Frikanalen. Då jag tillträdde befattningen var jag tydlig med att detta var ett projektjobb som jag ville avgränsa till två år – och nu har två gått. Det har varit fantastiskt roligt att vara grundare igen och Frikanalen har varit en utmaning i detta hänseende. Nu är kanalen uppe och går, finansieringen är säkrad de kommande åren och den tekniska plattformen på plats. Så tiden är mogen för andra att ta över säger Andreassen till Kampanje. Andreassen, som en gång var med och startade TV 2, var bl.a. med att säkra finansieringen av Frikanalen då det stormade som om förbudet mot politisk reklam. Dåvarande kulturministern Trond Giske gav kanalen driftstöd värt tio miljoner de kommande åren mot att kanalen ställer sändningstid till förfogande för politiska partier och listor.

Vid nyår tar Hans-Kristian Schilde över. *Han har den perfekta bakgrunn för å overta ledelsen av Frikanalen*, säger Andreassen.

Schilde har många års erfarenhet av tv-produktion både i TV 2 och NRK och allsidig bakgrund i olika frivilligorganisationer. Han har bl.a. masterexamen i freds- och konfliktstudier från Universitetet i Oslo.

Nordiskt ministermöte i Bryssel om public service

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth har i Bryssel varit värd för ett möte med sina nordiska ministerkollegor och chefer för public serviceföretagen i Norden. Syftet med mötet var att diskutera det framgångsrika nordiska tv-samarbetet inom Nordvisionen, samt hur man kan öka tillgängligheten till de kulturskatter som finns i de olika radio- och tv-arkiven. Vid mötet antogs ett uttalande till stöd för de praktiska upphovsrättsliga lösningar som an-

vänts i Norden. Efter mötet hölls ett seminarium om Nordvisionen 50 år, dit representanter för övriga EU-länder var inbjudna. *Det är viktigt att Sveriges Radios, Sveriges Televisions och Utbildningsradions arkiv blir så öppna som möjligt, så att alla kan ta del av materialet,* säger kulturministern.

SVT får färre kommersiella kr, men ett överskott

Vi har under detta år lyckats dra ned på kostnaderna med 250 miljoner kr. Och nu hittar ni alltså en stor del av denna summa som "pluspengar" i programbudgeten nästa år, skriver vd Eva Hamilton i en krönika i SVT:s personaltidning "Vi på tv". Hamilton berättar att det blir en ökning av dramabudgeten 2010, efter några års neddragningar. Det blir även förstärkt utrikesbevakning. Kunskapskanalen får utökad sändningstid, 0900-0100 – alltså hela dagen. En pott ska göra att rörligheten ökar – medarbetarna på de lokala nyhetsredaktionerna ska få lättare att byta till andra programprojekt och orter, skriver Hamilton. En miljon kommer även att läggas till nyhetsmedarbetare som vill göra dokumentärer. SVTi får en slant för att utveckla svt.se. 35 miljoner kr från kulturdepartementet ska användas till en ökad kultursatsning, skriver Hamilton. SVT får i år runt 4 miljarder kr av licensmedel. (Resumé)

Riksdagen har till stora delar antagit regeringens proposition som innebär begränsade möjligheter för public service att ta in sponsorer. SVT får därmed maximalt ha 20 program per år som är direkt sponsrade av företag. Sportevenemang är undantagna och även Melodifestivalen får även i fortsättningen sponsras, något som regeringen inte ville. Under 2007 sände SVT 50 program med direkta sponsorer.

Ägarbyte för jätte inom film och tv

General Electric har träffat avtal med franska mediekoncernen Vivendi om att köpa Vivendis andel av film- och tv-bolaget NBC Universal för ca \$5,8 miljarder. Detta gör det möjligt för GE att nu sälja 51 % av NBC Universal till kabelbolaget Comcast som förutom \$6,5 i kontanter lägger sina egna underhållningskanaler bl.a. E! och nio sportkanaler i potten. GE vill släppa NBC Universal p.g.a. ökade förluster och Comcast vill få kontroll över mer av de filmer och

tv-program som flödar genom dess kabelsystem. (New York Times)

Fakta: GE är ett av världens största företag. Eftersom man är inriktad på tillverkningsindustri bl.a. inom elkraft och flygindustri har NBC Universal länge varit en främmande fågel. Nu kan GE fokusera på sitt traditionella affärsområde. Comcasts köpplaner kan dock stöta på patrull hos konkurrensmyndigheten, men köpet kan gå igenom eftersom GE t.v. behåller ett minoritetsägarande i NBC Universal.

Förbud mot elslukande tv

Snart kommer energihungriga tv-mottagare att förbjudas i Kalifornien. Delstaten blir den första med obligatoriskt energitak på alla mottagare, som beräknas spara in mer än \$8 miljarder under tio år för medborgarna. Tv-mottagare står idag för ca 10 % av elförbrukningen i kaliforniska hushåll. California Energy Commission kommer att kräva att alla nya tv-mottagare med upp till 57 tum bildstorlek 2011 skall dra 33 % mindre ström än idag. Sedan skruvas kraven upp. 2013 skall de vara 50 % effektivare. Kalifornien har länge varit pionjär ifråga om tuffa energikrav för hushållsmaskiner och annat. Till skillnad mot alla andra delstater i USA har också energiförbrukningen hållit sig på en konstant nivå i hela tre decennier. (BBC News)

Köpenhamnskonferensen direkt på nätet

Klimatkonferensen i Köpenhamn 7-19 december har kallats den viktigaste konferensen sedan andra världskriget. OneClimate.net har lanserat en interaktiv tv-kanal som låter tittare över hela världen följa konferensen live på sina datorer. På kanalen sänds även viktiga nyheter direkt och man har också möjlighet att kommunicera med experter. Kanalen har fått stöd från tunga globala medieaktörer som Skype, Justin.TV, The Guardian online, LinkTV, Yahoo! News, New American Media och Al Gores Current TV. <http://oneclimate.net>

radio

Klartecken i amerikanska senaten för utökad närradio

Senatens handelsutskott har nu gett klartecken för lagändringen *Local Community Radio*

Act (S. 592), tidigare godkänd i representanthuset. Detta innebär att man tar bort restriktionerna som 2000 ålades mediemyndigheten. FCC kan nu ge sändningstillstånd till hundratal nya lågeffekts-FM-stationer. Sådana stationer, som oftast sänder med uteffekter om 100 watt eller mindre har ett särskilt värde eftersom de kan sända även vid elnätsavbrott eftersom man kan använda egna generatorer och t.o.m. bilbatterier. Icke-kommersiella, lokalt baserade och drivna med frivilliga krafter möter lokalsamhällets behov på en nivå som inte större stationer klarar av. (US Senate Commerce Committee)

Brittisk närradio:

150.000 veckotimmar frivilligt arbete

Mediemyndigheten Ofcom har nu publicerat årsrapporten 2008/09 för Community Radio (CR), som introducerades 2005 i Storbritannien. 214 radiostationer har fått sändningstillstånd. 159 av dessa har börjat sända. Den andra omgången av utdelning av tillstånd pågår ännu och Ofcom överväger 13 ansökningar från grupper i sydöstra England utanför London.

De flesta radiostationerna betjänar en allmän publik antingen i större stad (17 %) eller i mindre städer/landsbygd (44%). Men det finns många som riktar sig till vissa intresseområden som etniska grupper (14%), ungdomar (9%) och religiösa grupper (7%). 170 stationer finns i England, 14 i Nordirland, 20 i Skottland och 10 i Wales.

Ofcom kan reglera hur stor del av inkomsterna för en CR-station som kan komma från reklam och sponsring. För de flesta stationerna är gränsen satt vid 50 %, men två stationer har en lägre gräns om 25 resp 10 % och 18 stationer får inte ha någon som helst sådan inkomst. Detta är beroende på om stationens räckvidd sammanfaller helt eller delvis med en mindre kommersiell radiostation. Varje station som har sänt i mer än ett år måste göra en komplett årsredovisning som visar hur stationen klarat de åligganden som finns inskrivna i sändningstillståndet liksom inkomster och utgifter. Den genomsnittliga inkomsten för en station var under året (april 08-mars 09) £79.000. Men inkomsterna är ojämnt fördelade; de fyra stationerna med högst inkomst drog in lika mycket som de 50 med lägst inkomst. Medleinkomsten sjönk med ca 20 % från året innan.

Den viktigaste inkomstkällan för sektorn är bidrag (43 %) följt av reklam/sponsring (23 %).

23 % av stationerna sände ingen reklam/sponsring. Kommunal institutioner står för den största delen (17%) av den offentliga finansieringen medan kulturdepartementet via Community Radio Fund endast står för 4 %. En CR station kostar i genomsnitt £81,000 om året att driva. Största utgiftsposterna är personal (52%), lokaler och teknik (10 % vardera). I snitt gick en CR station med £3.000 i underskott, men det är här en stor spännvidd. En del gick med mycket plus upp till £83,000 och en del med större underskott ner till £133.000.

EN CR station sänder i genomsnitt live 77 timmar per vecka och ytterligare 10 timmar förinspelat originalmaterial. Genomsnittsstationen har omkring 75 frivilliga knutna till sin verksamhet, som gör en veckoarbetsinsats omkring 222 obetalda timmar per station. Ofcom uppskattar att det totala frivilligarbetet inom CR-sektorn nu uppgår till ca 150.000 timmar per vecka.

Hela årsrapporten finns på

http://www.ofcom.org.uk/radio/ifi/rbl/commun_radio/cr_annualrpt0809/cr_annualrpt0809.pdf

Indien planerar digitala radionät

Informations- och rundradioministern Ambika Soni säger att landet behöver bra radiotäckning för de miljoner indier som lever på landsbygden och i avlägsna landsdelar. Han säger att det behövs billiga DRM-mottagare för en snabb och effektiv introduktion av den nya tekniken. Under Commonwealth Games nästa år planerar All India Radio (AIR) att sända live 7,5 tim/dag. AIR avser att låta DRM spela en roll här. F.n. sänder AIR åtta timmar om dagen med DRM på kortvåg. (Radio World)

Redan i maj i år uttalades intresse att låta DRM bli en viktig del inför nedsläckning av det analoga tekniken 2015. Närmast handlar digitaliseringen om kortvåg och mellanvåg, men även kommersiella operatörer på FM-bandet har uttalat intresse för DRM+. Frågorna kommer i fokus på Radio Asia konferensen i New Delhi 22-24 februari 2010.

DAB+ provas av 12 radiostationer i Warszawa

Fem public servicekanaler *Jedynka*, *Dwojka*, *Trojka*, *Radio EURO* och *Radio dla Ciebie*, sju privata *RMF FM*, *RMF Classic*, *Radio ZET*, *Chillizet*, *Tok FM*, *Radio ESKA* och *Radio Maryja* provsänder med DAB+ i huvudstaden. Dessutom testas mobil-tv på DMB av Radio EURO. Räckvidden blir 2,5 miljoner lyssnare mobilt och 2,1 miljoner inomhus. Den första testen

med DAB+ inleddes tidigare av public service-stationen Radio Wrocław och planeras fortsätta sex månader. (WorldDMB)

Tio miljoner DAB-mottagare

Digital Radio Development Bureau meddelar att det nu har sålts totalt 10 miljoner DAB-mottagare i Storbritannien. De senaste tre åren har ca 2 miljoner mottagare sålts per år och marknaden värderas till ca £170 per år. Internationellt har DAB-tillverkaren PURE sålt totalt 3 miljoner mottagare mycket tack vare lanseringen av DAB+ i Australien och Schweiz. (Radio World)

Digitalradio på L-bandet

Den tjeckiska telekommyndigheten har utanför en ny rikstäckande digitalradiomultiplex. Sändningstillståndet gäller i tio år och säljs till högstbjudande. Till skillnad från i resten av Europa, som använder band III, kommer Tjeckien att utnyttja L-bandet för digitalradiosändningar. Det är det upp till operatören om sändningarna sker med DAB, DAB+ eller DMB. Ett villkor för tillståndet är att 30 procent av landet ska nås inom två år. (radio-nytt.se)

Fakta: L-bandet använder frekvensområdet 1452–1490 MHz istället för band III 174–240 MHz som har bättre räckvidd och som normalt används för DAB. Som jämförelse kan nämnas att mobiltelefoni GSM använder 900 och 1800 MHz, 3G på 2140 MHz.

Inget datum för nedsläckning av brittisk FM

Regeringen har avvisat önskemål om att fastställa ett datum när de analoga signalerna på FM-bandet skall släckas. Det rekommenderades annars i Lord Carters rapport om digitalradio i juni att (i stort sett) alla FM-stationer skulle släckas 2015 och dessa istället skulle sända via DAB. Regeringen vill istället med en kommande lagstiftning se till att underlätta förutsättningar för att radiostationer och infrastrukturen som förbereder ett byte till digital radio. (Radionyt DK)

Norsk lokalradio skeptiskt inför digitalisering Regeringen gör kartläggning

Mer än hälften (54 %) av lokalradiostationerna är pessimistiska inför en övergång till digital radio. 37 % är positiva. Det är särskilt de ekonomiska förutsättningarna som gör stationer-

na osäkra enligt en undersökning som Norsk Lokalradioförbund (NLR) gjort bland sina 157 medlemsstationer. 78 % av stationerna besvarade enkäten.

Sekreteraren i NLR, Susanne Hjelmeset säger till radionyt.com att många stationer var osäkra på digitaliseringen och många tänkte i DAB-banor. *Det er jo ikke sikkert, at digitalisering af den norske radiobranche vil betyde DAB eller DAB+, men det er i skrivende stund disse alternativer, der virker mest sandsynlige*, säger hon. Inför arbetet med en proposition om digitalradio har Kulturdepartementet nu gett Medietilsynet i uppdrag att göra en "spørring" (enkät) för att kartlägga lokalradiobranschens önskemål och behov av en digitalisering samt hur branschen själv bedömer detta kan genomföras. Kartläggningen skall ske i samarbete med Post- og teletilsynet och alla synpunkter skall vara inne senast 11 januari 2010.

Fakta: Norsk lokalradio omfattar såväl privat kommersiell radio som icke-kommersiell närradio.

Första närradiostationen som testar DAB+

Studentradion 98.9 i Uppsala har fått utrymme på Teracoms testnät för DAB+ i Mälardalen/Uppsala/Gävle. Tidigare finns här 12 andra kanaler; fyra public service SR P2 Musik, SR P3, SR P4 Stockholm, SR Metropoli och åtta kommersiella; RIX FM, Bandit, NRJ, Lugna Favoriter, Radio DeeJay, Skärgårdskanalen, Dansbandskanalen och Radioseven.

SR-ledningen gör utspel om digitalradio

Danmarks Radio föreslår nu att digitalradio fullt ut ersätter FM-radio i Danmark senast 2015. I Norge – som redan nu ligger långt fram i den digitala radioutvecklingen – kan beslut om nedsläckning av FM förväntas inom de närmaste månaderna. Därmed kan digitaliseringen av radio vara fullt genomförd i Norge på bara några års sikt, skriver vd för Sveriges Radio, Mats Svegfors, och Cilla Benkö, vice vd, i ett gemensamt uttalande.

För ledningen för SR är en av huvudfrågorna hur den tar med den starka public serviceradiotion in i den digitala framtiden. *Om vi inte inser att tiden har kommit för digitalisering också av radio och därmed fattar fel beslut eller inte fattar beslut alls riskerar vi att public service-*

radio förlorar sin unikt starka position. Vi inom Sveriges Radio har ett stort ansvar för vad som nu händer, menar de. Oanade möjligheter öppnas för att nå nya lyssnargrupper via nischkanaler i public service men också genom kommersiella nischade radiokanaler, avslutar Svegfors och Benkö.

Reklamradion har inte råd med digitalisering

Om det inte blir någon sänkning av koncessionsavgifterna, kommer reklamradion inte att kunna vara med en planerad digitalradiosatsning nästa år säger Christer Modig, vice vd MTG Radio och Staffan Rosell, vd på SBS Radio. *Vi ser att det inte finns något stöd för digitalisering från regeringen och vi kan inte plöja ned pengar i digitalradion när vår huvudaffär går med förlust* säger Staffan Rosell. Sveriges Radio har sagt att en förutsättning för att public service-radion ska göra en nysatsning på digitalradio är att även de kommersiella bolagen finns med.

Finansdepartementet mot en avgiftssänkning

Det blir av allt att döma inte någon sänkning av reklamradions koncessionsavgifter. Kulturredpartementet är för en sänkning men har mött på motstånd från finansdepartementet. Frågan bereds nu mellan regeringspartierna och därefter presenterar regeringen en lagrådsremiss. *De som har drivit radiofrågor i samtliga allianspartier är positiva till en sänkning enligt utredningens förslag, men det är på finansdepartementet som förslaget stöter på patrull*, säger Staffan Rosell, VD på SBS Radio.

Reklamradions kompromissförslag går ut på att koncessionsavgifterna trappas ned stegvis under åtta år. Till att börja med skulle avgifterna sänkas nästa år med 5 procent, motsvarande 6 miljoner kr. Därefter följer sänkningar med 10 % 2011 och 13 % 2012. Reklamradiostationerna betalar 130 miljoner om året i koncessionsavgifter. Avgifternas storlek avgjordes när tillstånden såldes på auktioner i mitten av 90-talet. (Radionytt.se)

Reklamradion tystnade en timme - officiellt

Total radiotystnad i MTG:s och SBS:s reklamradiokanaler rådde i en timme på torsdags-

morgonen. Aktionen var en protest mot villkoren för den kommersiella radion i Sverige. *Det här är en chans för oss att visa för lyssnarna hur en morgon utan kommersiell radio kommer att låta*, säger Per Lorentz, informationschef för MTG Sverige och talesperson för radiobranchen i den här frågan. Det är de kommersiella radiokanalernas sätt att demonstrera mot de höga koncessionsavgifterna. (TT Spektra).

Men i många delar av landet fortsatte reklamradio att sändas utan uppehåll. Det finns ett 30-tal kommersiellt drivna närradiostationer, som inte betalar någon koncessionsavgift alls. Bl.a. Ystads och Österlens närradio, Radio Active, berörs inte av protesten. *Vi har inte samma avtal eller avgifter som exempelvis Mix Megapol och Rix FM. Vi sänder som vanligt*, säger Radio Actives marknadschef Anette Clarén-Jönsson till Kristianstadsbladet. Bland andra kommersiella närradiostationer med stor räckvidd, som inte berörs av protesterna från MTG och SBS, kan nämnas Radio Vallen-tuna och Skärgårdsradion, Radio Prime i Bohuslän, Radio Båstad, Favorit och KissFM i Skåne.

Närradions kriser:

Slutet närmar sig för Wisby FM

Närradiostationen Wisby FM har en anställd, Jeremy Brooks, och engagerar även en handfull frivilliga vuxna samt ungdomar i radioproduktion och tillverkning av en ungdomstidning.

Stationen finansieras främst av Hassela, som beslutat att minska anslagen till nästa år. *Vi har sökt nya pengar hos kommunen och Allmänna arvsfonden, men de säger nej*, berättar Brooks. Wisby FM behöver 52 000 kr i månaden för att klara driften. Därför startas nu en insamling där privatpersoner kan skänka pengar genom ett särskilt sms-nummer, bankgiro eller genom att köpa t-tröjor från stationen. *Får vi inte in tillräckligt med pengar kommer vi att skänka allt till Rädda Barnen*, säger Jeremy Brooks. Wisby FM sänder ungdomsradio kl 7-23. (Gotlands Tidningar)

Mölnåls närradio nedläggningshotad

Mölnåls närradioförening väddar om hjälp hos kommunstyrelsen för att klara sig ur sin

ekonomiska knipa. Sedan starten har närradion fått 25.000 kr om året i bidrag från kommunen för att sända fullmäktiges möten i radion. *Beloppet har varit oförändrat, trots att lokalhyra och sändningsavgifter blivit dyrare. Tyvärr är vi lite sent ute. Vi borde bett om en höjning för flera år sedan. Dessutom har antalet sändande föreningar minskat, Som mest var vi 15 stycken. Idag finns bara åtta kvar,* säger Kaj Johansson, ordförande i närradioföreningen.

Föreningen betalar sändningsavgift till företaget Darub som äger sändaren. Det är hit större delen av medlemsavgifterna går; drygt 100.000 kr om året kostar det att sända. Lokaler i Folkets Hus går på ytterligare cirka 60.000. *Vi har redan höjt medlemsavgifterna kraftigt under några år för att få råd med sändningsavgifterna. I fjol höjde vi från 60 till 70 kr per sändningstimme. Men vi kan ju inte höja hur mycket som helst. Då slutar medlemsföreningarna att sända,* säger Johansson. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i onsdags att föreslå kommunstyrelsen att säga nej till ett extra tillskott på 30.000 kr för 2009 samt att permanent höja de kommunala anslagen till 55.000 kr om året. *Det är ett mycket kärtv läge för föreningen. I den kommunala budgeten är 30.000 inte mycket, men för närradion är det en fråga om liv eller död,* säger Johansson. Risken är att närradioföreningen tvingas lägga ner efter 21 års sändningar på 90,7 MHz. (Mölnaldsposten)

Gällivare närradio firar 20 år i etern

Det har varit en tid av både framgångar och problem, berättar Aimo Liukku, närradions röst i 16 år. Närradioinitiativet togs av ortens arbetarrörelse och dåvarande kommunalrådet Ulf Rehnberg, som inbjödits till lördagens öppet hus, minns framför allt utsändningarna från fullmäktigesammanträdena. *Direktsändningarna utsträckte sammanträdestiden rejält. De mindre partierna såg möjligheten att föra ut sin uppfattning direkt till väljarna och det blev väldigt långa debatter,* säger han.

Första hotet mot närradion stod en amerikan för. *Frekvenserna utlottades och han köpte frekvenser både här och i Arvidsjaur. Samma frekvens som vi sände på. Han erbjöd mig anställning och tjänstebil för att slippa konkurrens men jag tackade nej,* berättar Aimo Liuk-

ku. I början av 2000-talet fanns inga medel för en fortsättning. *Vi behövde 100.000 kr och jag tog kontakt med näringslivet som ställde upp. På bara några dagar hade vi pengarna. LKAB och Boliden tog det största ansvaret och vi slapp lägga ned. Jag minns Bolidens platschef som sade "Hur mycket behöver ni" och som sedan tog beslutet direkt i telefonen.* Från att ha varit "Ungdomsradion" i folkmun är man numera en radio för alla. Närradions engagemang mot droger fick stort folkligt stöd även om Aimo Liukku brände sitt ljus i bägge ändar. (Norrbottens-Kuriren)

Randi Mossige-Norheim prisas igen

Torgny Segerstedts frihetspenna går till SR-reportern Randi Mossige-Norheim som bl.a. hörts i Konflikt, Efter tre, Studio ett och P1 Morgon. Motiveringen för priset lyder *Randi Mossige-Norheim har i sina radiodokumentärer och reportage, framförallt i programmet Konflikt, med envis precision, tonsäker lyhördhet och respektfullt lyssnande visat en enastående förmåga att via enskilda människors livsberättelser belysa och förklara de stora skeendena på världsscenen.* Mossige-Norheim har tidigare fått Stora Journalistpriset (2001), Ikarospriset (2005) och Röda korsets journalistpris (2009).

Norsk public service vill inte dela med sig

NRK har kommit fram till att man inte vill distribuera sina nyhetssändningar utanför NRK:s egna radiokanaler. *(Se Public Access nr 11)* *Dette henger blant annet sammen med at flere aktører innen radiomarkedet har henvendt seg til NRK for å få til et tilsvarende samarbeid som Norsk Lokalradioforbund ønsker.* NRK skall kommande år överväga sin position och roll som nyhetsleverantör på den norska marknaden och innan denna interna process har gjorts kommer det inte ingås några allianser eller samarbetsprojekt med externa aktörer, skriver NRK:s nyhetsredaktör Jon Gelius till NLR. Rikstäckande kommersiella P4 Radio Hele Norge har avslutat sina avtal med lokalradiostationer som har sänt dess nyhetsbuletiner. (NLF)

FM radio i tunnelbanan

Under sommaren 2009 började Storstockholms Lokaltrafik (SL) installera ett radiosystem för säkerhetsrelaterad kommunikation i

tunnelbanesystemet. I och med de nya radio-systemet gavs även möjlighet att distribuera vanlig FM-radio. Systemet är installerat och är i provdrift. Ibland släcks systemet ner och det görs omsinstallationer, och under perioden av provdrift kan möjligheten att lyssna på radio variera. Det kommer inte att vara möjligt att lyssna på alla kanaler eftersom bandbredden är begränsad. Vilka kanaler som blir tillgängliga är en förhandlingsfråga mellan SL och radiobolagen.

De radiokanaler som f.n. går att få in är Sveriges Radio P1, P3, P4 Stockholm samt ungefär 5-6 reklamradiostationer. SL kommer att gå ut med information till resenärerna när systemet är klart, vilket beräknas bli någon gång under första halvåret 2010. (OnAir.nu)

Noterat: En provlyssning 25 november på resa Mariatorget-Danderyds sjukhus visade att det gick att höra åtminstone P1 hela vägen. Mottagningen är ännu inte tillräckligt störningsfri för musiklyssning, men helt tillräcklig för talkanaler som P1.

FM via USB-pinne

Logitech tar nu fram en USB-pinne som fungerar som AM/FM-mottagare när man sätter i det i exempelvis en laptop och man kan då via stickan lyssna på och även spela in radioprogram på datorn. Den har en inbyggd antenn för FM-mottagning och fungerar både för PC och Mac.

Mobiltelefonen som landsbygdsradio

I avlägsna områden på den indiska landsbygden lyckas mobiltelefonen få fram något som televisionen, radio och även dagstidningar misslyckats distribuera; omedelbar tillgång till musik, information, underhållning, nyheter och även bön. Trots den snabba moderniseringen förblir många av de 750.000 byarna isolerade med undantag för mobilteleräckvidden. I exempelvis byar som inte kan ta emot FM-stationer ringer man ett nummer och lyssnar via hörlurar på låtar ur Bollywood-filmer. Denna primitiva mobila "radio" användes av nära 20 miljoner indier förra året enligt en uppskattning från ett telekombolag. (Wall Street Journal)

allmänt

Pressen har gett upp sitt uppdrag

Pressen är inte längre en vakthund. Den varken biter eller skäller. Den har dragit sig tillbaka till kenneln och lever på slamsor från PR-byråerna, skriver Guardians mediekommentator och professorn i journalistik vid London City University Roy Greenslade, som vill se kamp för journalistik finansierad utan vinstmotiv. Han slår larm om läget för journalistiken i den ekonomiskt trängda tidningsbranschen. *Vi går inte mot en omfattande kris i journalistiken. Vi är redan i en sådan kris som sätter hela vår rolls samhällstjänande roll i fara,* skriver han.

Greenslade hävdar att de drastiska nedskärningarna nu får effekt på granskningen, och den kommunala bevakningen, som är genomgående ytlig. De sociala mediernas nya journalistik har inte lyckats bli verklighet utan kvarstår som "en teori i väntan på en praktik." Trots entusiastiska bloggare finns det få tecken på att de sociala medierna kan komma i närheten av det granskande uppdrag som traditionella medier utfört. Greenslade refererar även till internetgurun Clay Shirky, som varnar för att städer i USA genom utvecklingen riskerar att sjunka mot endemisk korruption på grund av bristande bevakning. Greenslade stödjer därför tanken på att ge upp tanken på journalistik som en kommersiell verksamhet, till förmån för en journalistik finansierad via statligt stöd eller ideellt. *Det är ett avgörande första steg för att pånyttföda journalistiken,* skriver han. *Vi kan inte låta det gamla dö innan det nya uppstått.* (Journalisten)

Gör oss medierna rädda?

I Helsingin Sanomat finns en artikel om hur fritt barn får röra sig och det visar sig att barnens rörelsefrihet har begränsats radikalt genom åren. I 50-talets Helsingfors fick 6-åringar springa fritt på gatorna och skjuta råttor på slakteriet, medan dagens 6-åringar bara får röra sig fritt på sin egen gård. Forskaren Marketta Kyttä, som har specialiserat sig på barnens rörelsefrihet, skyller på medierna.

Hon hävdar att Helsingfors idag är mycket tryggare än på 50-talet, ändå är föräldrarna mer rädda. Det skulle de inte vara om inte medierna gjorde ett så stort nummer av pedofiler, kidnappare och mördare, säger Kyttä.

Pliktleveranser för nätpublikationer

Utreddaren Sören Öman föreslår forskningsminister Tobias Krantz att elektroniska dokument som publiceras på nätverk som Internet ska lämnas in till Kungl. biblioteket för att bevaras för framtiden. Det är i första hand de etablerade publicisterna på nätet som ska leverera material. Det handlar exempelvis om tidningsföretag, bok- och musikförlag, radio- och TV-företag samt filmproducenter. Privata hemsidor och bloggar omfattas inte av förslaget. *Genom förslaget kan vårt digitala kulturarv bevaras för framtida forskning. Mer och mer publiceras i dag bara på nätet. Det behöver samlas in och bevaras på ett framtidssäkert sätt, annars kommer kommande generationer inte att kunna ta del av det,* säger Öman. Leveranserna ska enligt förslaget komma igång i full skala under senare delen av 2013, men vissa leveranser ska börja redan i slutet av 2011.

Regeringsuppdrag om digitalisering

Den digitala utvecklingen erbjuder "minnesinstitutionerna" helt nya möjligheter att ge medborgare och forskare tillgång till kulturarvet, oberoende av var de befinner sig. Regeringen har beslutat att ge ett antal myndigheter och institutioner i uppdrag att komma in med underlag för en nationell strategi för digitalisering, elektronisk tillgång och digitalt bevarande. Ytterligare ett antal institutioner har bjudits in att lämna bidrag. Uppdrag och inbjudan gäller arkiv, bibliotek, museer och institutioner med audiovisuella samlingar. Uppdraget ska redovisas april 2010. Som inledning kommer Kulturdepartementet att bjuda in de berörda institutionerna till en konferens på eftermiddagen 17 december 2009.

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth säger i en kommentar: *De uppdrag som har beslutats är ett viktigt steg i arbetet med att öka tillgängligheten till våra gemensamma minnesnycklar. Vi behöver nya användarvänliga lösningar och ett gemensamt förhållningssätt inom våra verksamheter för att medborgarna*

ska få bättre tillgång till kulturarvet i den digitala miljön.

Utvidgat uppdrag för Medierådet

Regeringen har beslutat ge Medierådet ett utvidgat uppdrag för att öka förståelsen för barns och ungas kreativitet och aktiviteter på Internet. Uppdraget är ett led i regeringens pågående insatser för att stärka barn och unga som mediekonsument. Medierådet fick år 2008 2 miljoner kr extra för att under en treårsperiod bland annat öka kunskapen om den roll som Internet och andra interaktiva medier spelar i barns och ungas vardag. Konferensen Digital Turist handlar om barns och ungas medievanor och innehåller en praktisk upplevelsedel där unga guidar vuxna i sina digitala aktiviteter. *Unga människors kunskap om digitala medier och Internet, både när det gäller möjligheter och risker, är betydligt mer omfattande än föräldrars och andra vuxnas. Samtidigt är de ungas erfarenheter av livet mer begränsade. En kunskapsöverföring är alltså viktig från bägge håll,* säger kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth.

I juni beslutade regeringen om att tilldela föreningen Surfa Lugnt 1 miljon kr för att verka för att minska riskerna med barns och ungas aktiviteter på Internet, framförallt genom att öka kunskapen hos vuxna i deras direkta omgivning.

Fakta: Medierådet är en "virtuell" statlig myndighet placerad i kulturdepartementet. Medierådet kommer troligen att bli en del av den nya mediemyndighet som inrättas 1 juli 2010.

Sveriges första presstjänst för rörlig bild

Tillsammans med Ny Teknik erbjuder Clipsource nu alla teknik- och IT-företag en unik möjlighet att få fler tittare i rätt målgrupper. Alla filmer som distribueras via den gemensamma tjänsten "Ny Teknik Klipp" kommer automatiskt att publiceras på Nyteknik.se, med cirka 140.000 unika besökare per vecka. Utöver att publiceras på Nyteknik.se kommer filmerna att distribueras via RSS till teknikintresserade journalister på tidnings- och tv-redaktioner runt om i landet. *Vi vet sedan tidigare att filmer om tekniska prylar är populära både på tidningarnas webb-tv-kanaler och på Youtube. Nu gör vi det lättare för teknikintresserade att hitta sådana filmer genom att samla ihop och*

distribuera dem på ett strukturerat sätt, säger Dan Willstrand, VD för Clipse.

Personnytt

Dessa leder Utbildningsradion

Erik Fichtelius, som tillträdde som vd 15 augusti har nu sin klar sin nya ledning:

Programchef nya projekt: Ragna Wallmark

Programchef barn och ungdom: Ami Malmros

Programchef Vuxen: Cecilia Bäcklander

Ekonomi: Anders Lundbäck

Personal: Ulla Hunting

Strategi: Agneta Somansson

IT och Teknik: Daniel Elliot

Vd:s assistent är Pia Lyckeberg-Ståhle

Johan Grafström har rekryterats som redaktionschef för barn och språk på UR. Närmast kommer han från SVT där han jobbat som projektledare på SVT interaktiv. Johan Grafström var tidigare programchef på SVT Malmö med ansvar för Barn och ungdom, Samhälle och Dokumentär.

Andra nyrekryterade chefer är Lena Allerstam (Samtidsredaktionen) från SVT, Cecilia Edwall Andersson (Samtidstv) från Göteborgs universitet och Richard Henley (Interaktiva medier) från TV4.

Teve-räv till Kreab

Jan Friedman har en lång bakgrund i mediebranschen. På 80-talet var han med och grundade bolag som TV3, TV1000 och Strix Television. Han har också varit verksam som konsult inom företagsstrategi för en rad olika bolag och är ordförande i intresseorganisationen tevefolket. Nu blir han seniorrådgivare hos PR-byrå Kreab.

Rättelse

I anslutning till notisen om MTG:s nya hus på Söder i Stockholm i Public Access nr 11 visades en bild på huset utan att namnet på upphovsmannen angivits. Redaktionen beklagar detta och rättar här gärna till detta misstag:

**Bild och Visualisering -
Terence Hales, tel. 070 791 9460**

Citatet

Jag skulle inte kunna göra filmer som sågs av en masspublik.

Jag har svårt att föreställa mig ett populärt konstverk.

Andrei Tarkovsky

Rysk filmregissör mm (1932 -1986)